

Л.Д. Забродська, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

А.Ю. Лубишева, студ. (*ХДУХТ, Харків*)

ГРУПУВАННЯ ІНВЕТОРІВ ЗА ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПЕРЕВАГАМИ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ

Розвиток соціальної відповідальності суспільства, конс'юмеризму як напряду, пов'язаного з розумінням споживачами своєї провідної ринкової ролі, що характерно для ринку покупця, а не продавця, породив концепцію господарювання, яка називається соціально-етичним маркетингом.

Покупці висуюють підвищені вимоги до товарів, вимагають екологічно чистих, безпечних в експлуатації товарів, що не завдають шкоди навколишньому середовищу. Відбувається переорієнтація покупців на продавців, які пропонують не просто товар, а певний імідж, стиль життя. Ця сама тенденція поширюється на бізнес у цілому і на інвестиційну діяльність зокрема.

З'явилося поняття "соціально відповідальних інвестицій". Представником такого бізнесу є західноєвропейський Triodos Bank, що має відділення в трьох країнах – Бельгії, Голландії, Великобританії. Суть концепції банку – фінансування соціально значущих проєктів або проєктів у сфері навколишнього середовища. Він орієнтований на вкладників, які не задоволені менеджментом багатьох банків, орієнтованих на максимізацію фінансових результатів від інвестицій, незалежно від соціальних наслідків проєктів. При цьому вкладник такого банку має відомості, стосовно того, на які цілі будуть використані його кошти. У Triodos Bank є послідовники в Європі.

Залежно від наявних інвестиційних переваг групування інвесторів, здатних забезпечити безпосереднє надходження вільного капіталу на підприємства:

1) інвестори, які купують акції або облігації в процесі їх розміщення для отримання дивідендів (відсотків);

2) інвестори, які купують акції, що розміщує підприємство, не нетривалий термін з метою їх наступного перепродажу за вищою ціною;

3) інвестори, які купують акції з метою не тільки отримання дивідендів, а й активної участі у виробленні та фінансуванні стратегії розвитку компанії з орієнтиром на збільшення вартості належної їм частки;

4) інвестори, які фінансують новий бізнес з метою наступного продажу за більш високою вартістю, венчурні фірми;

5) інвестори, які кредитують реальні інвестиційні проекти підприємств-реципієнтів;

6) держава, що фінансує підприємства певної галузі в процесі структурної перебудови економіки, соціально значущі об'єкти, містобудівні підприємства.

Інвестиційні переваги, якими керуються інвестори групуються:

1. Переваги виду вкладення. Залежно від розміру інвестиційних ресурсів, особистих характеристик інвесторів, типу інвестиційної компанії, а також особливостей держави, стану фондового ринку країни можуть виникати переваги вкладень: а) в обсяги основних засобів; б) розробку нових товарів; в) в облігації або акції компанії; г) придбання державних цінних паперів; д) на депозитні банківські рахунки; е) в золото.

2. Переваги ризику й доходності. У зв'язку з цією ознакою розрізняють інвесторів ризикованих, помірних і консервативних. Перші з них – спекулянти, схильні до високого ризику, гри, якікладають переважно в цінні папери з надією отримати високий дохід найближчим часом.

3. Ставлення до часових меж. Інвестор може мати на меті й довгостроковий підхід до інвестування, тобто вкладати кошти на тривалий період, або, навпаки, мати намір одержати "швидкий" дохід. Здатність давати віддачу як у швидкій перспективі, так і в довгостроковій характерна й для капітальних інвестувань, і для фінансових. Вкладення в матеріальні об'єкти може мати різні терміни окупності: від декількох місяців до десятків років.

4. Переваги видів участі в бізнесі. Участь у бізнесі може бути реалізована у вигляді права голосу на зборах акціонерів власника звичайної акції. Більш повноцінну участь дає великий пакет акцій. Таким чином, вирішуючи стратегічну мету – скупка контрольного пакета акцій компанії – інвестор розглядає її як привабливий об'єкт для вкладення порівняно з іншими, що характеризуються навіть вищими фундаментальними показниками.

5. Ставлення до соціальних наслідків вкладення. Урахування соціальних наслідків інвестицій характерний насамперед для державних інвестиційних вкладень. Держава, фінансуючи соціально важливі об'єкти, може знехтувати економічною ефективністю вкладень. Але це ставлення переходить і в комерційну сферу.